

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhhoz hordva:	Vidéken postai szétküld:
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 frt
Fél évre . . . 6 „	Fél évre . . . 7 „
Negyed évre . . . 3 „	Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1 „	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főút 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 6 kr	Bélyegűj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 „	Nyitór sor . . . 15 „

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert késtől fogadunk el.

7 Kéziratokat vissza nem küldünk.

Felhívás előfizetésre.

Április 1-ével új évnegyed kezdődik, mely alkalomból bizalommal fordulunk olvasóinkhoz, hogy lapunkat tovább pártfogolják s előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek.

Az „Aradi Közlöny” híven betartja programját. Betartja különösen most, midőn az egész ország közönsége hallatja bizalmi szavazatát a kormány liberális egyházpolitikája mellett. Az „Aradi Közlöny” elvi alapon áll. Ez az alap a tiszta szabadelvűség, mely a jelen viszonyok közt *nemzeti érdek*, Magyarország minden fiának felőlelése. Az „Aradi Közlöny” kitartással, laukadás nélkül küzd a nemzeti érdek mellett s kéréseivel őszinteséggel leplezi le az *elzárzott ultramontán és klerikális politikát*, mely ellentétbe helyezi magát a közvéleménnyel s elposványosítani szándékozik jezsuita magatartásával és ernyesztő, áldatlan fellépésével a szabadelvűség, a nemzeti érdek dűlőre vezető útját.

Az „Aradi Közlöny” tántoríthatatlanul megy tovább a régi, az egyedül helyes ösvényen. Ismételve kérjük elvtársainkat és lapunk barátait, hogy az „Aradi Közlöny”-t terjeszték. A szerkesztőség minden lehetőt el fog követni, hogy oly ujságot adjon nap-nap mellett a művelt olvasó közönség kezébe, a mely *izlésének megfelel, a mely tartalmasságánál, alapos értesüléseivel s rovatainak gazdag voltánál fogva bármely vidéki lappal kiállja a versenyt.*

Az „Aradi Közlöny” előfizetési ára:

Helyben házhhoz hordva:	Vidéken szétküldve:
Egész évre 12 frt — kr.	Egész évre 14 frt — kr.
Fél évre 6 frt — kr.	Fél évre 7 frt — kr.
Negyed évre 3 frt — kr.	Negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.	Egy óra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr, vidéken 6 kr.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal („Aradi Nyomda-Társaság”).

A szerkesztőség.

Az egyházpolitikai vita után.

Arad, március 20.

(—8) Az ellenzéki szónokok álláspontja a most lezajlott egyházpolitikai vitában majdnem kivétel nélkül abban kulminált, hogy különbséget tettek az elv és annak megvalósítása között. Majdnem kivétel nélkül helyeselték az elvet, de nem helyeselték az elv megvalósítását.

Az ember igazán nem tudja, hogy a szavakkal vagy az elvekkel játszott-e az ellenzék. Csáky Albin gróf nagyon helyesen és találóan szemébe is vágta az ellenzéknek, hogy mily politika az, mely az elvet csak addig proklamálja, míg megvalósítására nem kerül a sor, azután rögtön ellene fordul.

Nem képezett ez alól kivételt még maga Apponyi Albert gróf sem, ki egy olyan se hideg, se meleg beszédet mondott, melynek a többi ellenzéki szónokokéval megegyező refrain-je az volt, hogy a kormány iránt bizalommal nem

viseltetik. Pedig ilyen nagy jelentőségű liberális reformban, minő a kormány egyházpolitikai programja, nem azt várta a közvélemény egy szónoktól sem, legkevésbé pedig Apponyitól, hogy pártpolitikai szempontoknak adjon kifejezést, hanem hogy ezen felül emelkedve, lelkesen és határozottan nyilatkozzék, úgy amint az olyan szabadelvű eszmékhez, minőkről most szó volt, illik.

Mennyivel fölötte áll az ellenzéknek e tekintetben is a kormány és pártja, azt Wekerle Sándor miniszterelnök fényesen megmutatta, midőn hangsúlyozta, hogy bár a szabadelvűpárt magában is elég erős az egyházpolitikai program megvalósítására, mégis ő mindent el fog követni, hogy azok, kik a tulsó oldalon ezen elvi álláspontot osztják, az előterjesztendő egyházpolitikai törvényjavaslatokat is magukéivá tegyék és előmozdítsák. Mert — ugymond Wekerle — ő nem éri be avval, hogy e javaslatokat a többség keresztül vigye, hanem igen nagy súlyt helyez arra, hogy az az erkölcsi erő, melynek ily nagy jelentőségű kérdésekben nyilvánulnia kell, hatványozott mértékben érvényesüljön az összes politikai pártok egybehangzó összműködése által.

Ilyen fenkölt és magas látkörű politikai iránynyal a Wekerle-kabinet okvetlenül és mihamarább diadalra fogja vinni azon eszméket, melyeknek gyakorlati megvalósítása iránt Wekerle, Csáky és Szilágyi már most tájékoztatták a közvéleményt. E nyilatkozatokban már annyi tételes anyag foglaltatott, hogy a reformtervezeteknek megközelítő képe már most határozottan ki-domborodik. Kétségtelen ezekből az is, hogy a kormány egyházpolitikai programja konkrét megvalósításának nevezetesebb részletkérdései iránt végleges megállapodásokra jutott. A szabad vallás-gyakorlat, az anyakönyvek állomositása, valamint a polgári házasság és a katolikus autonomia kérdéseinek alapvonalai — amint látszik — már fixirozva vannak, úgy, hogy az az aggodalom, melyet az ellenzéki szónokok sokkal inkább hangoztattak, mint sem igazán vallottak, hogy a kormánynak nem állanak komoly szándékában a reformok, teljesen szét-foszlott. A miniszterek kijelentései semmiféle kétséget sem hagynak fenn az iránt, hogy az egyházpolitikai kérdések realizálása mihamarább parlamenti meg-vitatás és döntés tárgyául fog szolgálni.

Erre nézve tehát a most lefolyt vita előkészítésül szolgált, valamint arra nézve is, hogy a pártoknak állásfoglalását az egyházpolitikai kérdésekkel szemben tisztázza. A szabadelvűpárt nagy többsége, s nemkülönben a függetlenségi párt zöme is a reformok mellett foglaltak állást,

ellenben a többiek — köztük Apponyi Albert gróf is — a reformok mellett nem nyilatkozván, ellenlábosaikul tekintendők. Lehet azonban, hogy még ezek is meg-ternek és csatlakoznak a szabadelvű eszmék zászlója alá. Így volna az kívánatos és impozáns!

Belföld.

Husvétii szünidő.

A képviselőház mai, keddi ülésében befejezte a vallás- és oktatásügyi költségvetés hátralevő tételeinek tárgyalását. A husvétii szünidő előtt, mint haljuk, p é n t e k e n fogja a ház utolsó ülését tartani.

Az egyházpolitika mellett.

A törvényhatóságok közül legújabbban Komárom és Kassá nyilatkoztak a kormány egyházpolitikai reformja mellett. Komáromban nagy többséggel hozták meg a helyeslő határozatot, Kassán pedig 63 szótöbbséggel 25 ellen. Színérváralja város képviselőtestülete f. hó 17-én, rendkívüli közgyűlésben nagy szavazattöbbséggel bizalmat szavazott a kormány egyházpolitikai programjának.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tudósítása. — március 20.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső b.

Jegyzők: Molnár Antal, Eszterházy Kálmán gr., Bernáth Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Csáky Albin gr., Hieronymi Károly, Josipovich Imre, Bethlen András gr.

Felolvasták és hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bejelenti Wakotinovich horváth képviselő halálát. A megboldogult tevékeny tagja volt a képviselőháznak. — A ház jegyzőkönyvileg fejezi ki részvétét. (Helyeslés.)

Jelenti továbbá, hogy értesülése szerint Polonyi Gézának immunitásába ütköző ügye adta magát elő. Indítványozza, hogy adják át az ügyet a mentelmi bizottságnak.

Az elnök előterjesztését tudomásul vették s javaslata szerint határoztak.

Bemutatja a kérvényeket. — Kiadták az illető bizottságoknak.

Darányi Ignácz, a VI. bíráló bizottság elnöke bejelenti, hogy a bíráló bizottság Atzél Béla br. mandátumát megsemmisítette.

Felolvasták az erre vonatkozó iratokat.

Az elnököt felhatalmazták, hogy rendelje el az új választást.

Többek kívánságára felolvasták a szavazatok indokolását is.

A napirend előtt szólott

Pázmándy Dénes a multkori interpellációjára még megjegyzett egyet. Széchen Antal gr. levelet intézett hozzá, melyben tudatja, hogy ő ugyan járt a pápánál, de a magyar kormány részéről semminemű megbízatása sem volt. Ezt helyre kell igazítani. (Helyeslés.)

Wekerle Sándor a Pázmándytól említett körülményekhez még csak azt említi meg, hogy Széchen Antal gr. hozzáintézett leveléből még az is kiderül, hogy Széchen Antal gr. egyáltalán nem is beszélt a pápával egyházpolitikai kérdésekről. (Élénk tetszés jobbfelől.)

Következik

a vallás- és közoktatási költségvetés tárgyalása.

A főigazgatók tételénél

Szacsavay Sándor a dákrománizmusra hívja föl a kormány figyelmét, mert az már egyes középiskolákban is kezd felvetni tejét s kéri, hogy a kormány fordítson erre kellő gondot. (Helyeslés.)

A tételt megszavazták.

A tanfelügyelőségekénél

Bánó József a szabadelpártot obstrukcióval vádolja ennél a tárczánál, mert a szabadelpárt provokálta az egyházpolitikai vitát a költségvetés rovására. Ezentúl tehát ne vádolják az ellenzéket obstrukcióval. Konstatálja, hogy a földmívelési és a közoktatási költségvetés a legmostohább gyermekek, mert ezekre fordítanak a legkevesebbet, holott éppen ezek ránk nézve a legfontosabbak. A közoktatásban sajátos módon aztán megint a népnevelésre fordítunk a legkevesebbet, holott ez megint fölülte fontos tényezője kultúránknak. Hogy milyen ferde e téren az állapot, illusztrálja ezt azzal, hogy magyarul nem tudó óvónők is részesülnek segélyben. Azután több adatot hoz föl a miniszter jelentéséből azon állításának igazolására, hogy a népnevelés el van hanyagolva. A tanfelügyelőség szervezete szerinte helyes és sürgeti a jelenlegi rendszer megváltoztatását, még pedig kisebb járásokban, hogy a tanfelügyelők éberebb szemmel kísérhessék a népnevelést. Mivel azonban az igazságot mondja, kimondja azt, hogy ebben a tekintetben a legtöbbet lehet várni a minisztertől, aki minden tekintetben szívén viseli az ügyeket. Együttal azonban utal azokra a mulasztásokra is, amelyek ebben a költségvetésben kétségtelenek. Határozati javaslatot nyújt be, melyben utasítandó volna még javítására a közoktatásügynek. (Helyeslés balfelől.)

Csáky Albin gr. mindenekelőtt az obstrukció vádját utasítja vissza, amiről e vitánál szó sem lehet. A fölhozott megjegyzésekre reflektálva utal arra, hogy maga is hangsúlyozta a pénz mérsékelt voltát. De nálunk nemcsak a pénz hiya baj. A kellő számú óvók és intézetek felállítását akadályozza a megfelelő tanerők hiánya is. Állandó vád, hogy nálunk mily kevés összeg megy a közoktatásra. Hát ez nem egészen így áll. Tessék a felekezetek és a kérvények által népnevelésre és általában közoktatásra fordított összegeket összeszámítani s akkor nem lesz ok a szemrehányásra, még kevésbé arra, hogy magunkat a külföld előtt röstelljük. Elismeri azonban, hogy hiány még sok van, s hogy az pótlandó. Meg is teszi. k erre nézve mindent. A magyar nyelv oktatásának hanyatlása nem áll, a viszony kedvezőbb, mint volt s Bánó azért magyarázza ezt úgy, mert a jelentés összeállításában az eddigieknél sokkal nagyobb rigozoritással jártak, mint eddig. A tanfelügyeségekről szólva, kijelenti, hogy csak öröme fog szolgálni, a Bánó által jelzett szervezést mentől hamarabb életbe léptetni. A határozati javaslatot elfogadja, mert az csak egy munkát ruház rá, amire szívesen vállalkozik. (Helyeslés.)

Berger Ignátz Bánóval egyetért abban, hogy a tanfelügyelőségek jelenlegi szervezete nem megfelelő s hogy ezen a szervezeten mentől hamarabb változtatni kell. Ohajtható volna, hogy a tanítók sorából adjanak a tanfelügyelők mellé gyakornokokat, akikből azután tanfelügyelők lennének. (Helyeslés balfelől.)

Sima Ferencz a népnevelés ügyével foglalkozik s hibának tartja, hogy az államiskolák még csak nem is versenytársai a felekezeti iskoláknak, holott az állami iskolának kellene vezérszerepet játszania. — A miniszter azt mondta, hogy átlag a tankötelesek 80%-a jár iskolába; ezzel szemben azt mondja, hogy az ő megyéjében, a mely az iskoláztatás tekintetében az első helyen áll, harmincnyolcz ezer tanköteles közül hét ezer nem jár iskolába. A tételt nem szavazza meg.

Apponyi Albert gr. örömet fejez ki, hogy a miniszter elfogadta Bánó József hata-

rozati javaslatát. Röviden a tételhez kíván szólni. — Hivatkoztak a tanfelügyelet visszásságára, a melynek egyik következménye az is, hogy egyes iskolák a nemzetellenes eszméknek meleg ágyai. Ezzel szemben azt vetették fel, hogy a népoktatás ügyét kizárólag az állam veszi kezébe, de az az eszme ma még utópikusnak mondható s nagyon messze fejezné be azt, a mit rögtön meg kell tenni. Hogy a népiskolákban ne terjesztessék nemzetellenes eszme, egyik eszköze volna a tankerületek szűkítése s a tanfelügyelőség szaporítása. Szükségesnek tartja egyúttal az 1868-iki 18. törvényezik akként való módosítását, hogy a fegyelmi jogot a felekezetektől az állam vegye át. Az államnak biztosítania kell, hogy minden kulturális tényezőt megakadályozzon abban, hogy valamelyik is államellenes tanokat hirdessen. Szükségesnek tartja, hogy a felekezetek fegyelmi eljárásuk szövegét az államnak bemutassák s az államnak concedens fegyelmi hatóságot kell adni a felekezeti iskolák hatóságával szemben. (Általános helyeslés.) Ez az intézkedés senkinek jogába nem ütköznék, csak azok ellenéznek, a kik igazán államellenes tanokat hirdetnek. Ezeket az eszméket ajánlja a miniszternek. A tételt elfogadja. (Helyeslés.)

Pázmándy Dénes azt ajánlja, hogy a tanfelügyelői intézményt ne tegyék bürokratikus intézménnyé. Ajánlaná, hogy ne adjanak a tanfelügyelőknek utazási átalányt, hanem csak a teljesített utazást fizetnék. Szóval nagyon szeretné, ha az átalányrendszert teljesen törölnék.

Károlyi Gábor gr. Azt kívánja, adjon utasítást a tanfelügyelőnek, hogy jobban nevelje a népet. Akkor legalább nem fog megtörténni az, hogy egy ember, a kit lelepleztek, itt járjon a folyosón. (Nagy zaj jobbról.) Mért nem vonul vissza Gesztre?

Elnök: Károlyi Gábor grótot rendreutasítom.

Károlyi Gábor gr. Igérem, ha visszavonul, rá vetem én is a feledékenység pokróczát. (Nevetés balról.)

Elnök figyelmezteti szót, hogy maradjon a tárgynál.

Károlyi Gábor gr. leült és többet nem beszélt.

Az ülés végéről távirati rovatunkban adunk tudósítást.

Időjárás.

Légnyomás: reggel 7 órakor 765.2 mm., délután 2 órakor 765.4 mm. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° — 2.0, délután 2 órakor C° + 2.9. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor EN. 5. délután 2 órakor EN. 6. Felhőzet: reggel derült, délután felborult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 1 milliméter hó és dara.

Vizjelzés.

1893. évi márczius hó 20-án reggel 8 órakor észlelt hőmérsék. időjárás, marosi vizállás.

Észlelési állomás	Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás cztimétr.
Branyicska	+ 1°	borult	+ 200
Arad	—	derült	— 44
Makó	+ 1°	derült	+ 146

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1893. márczius 20.

A m. kir. folyamterméki hivatal.

Időjósítás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Márczius 21. —

Derült. — Száraz. — Hűvös. — Széles.

H I R E K.

Márczius 21. Kedd. Róm. kath. naptár: Benedek. — Protestáns naptár: Benedek. — Görög-keleti naptár (márczius 9.): Szébb. 40 vért. — A nap kél 6 óra 2 perccor, nyugszik 6 óra 13 perccor.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Márczius 22. Az aradi vendéglősök és kávéosk ipartársulatának közgyűlése délután 3 órakor (Városháza.)

Márczius 25. Az aradi polgári nőegylet thea-estélye és táncvigalma (Fehér keresz.)

Márczius 25. Az aradi ipartestület közgyűlése délután 10 órakor (Iparosház.)

Márczius 25. Az aradi dalegylet hangversenye és táncvigalma Lippán (József főherczeg szálloda.)

Márczius 26. A kereskedő ifjak közművelődési körének közgyűlése.

Márczius 26. Az aradmegyei hitelegylet közgyűlése délelőtt 10 órakor (Gazdasági Takarékpénztár.)

Márczius 31. Az aradmegyei községi és körjegyzők közgyűlése.

Személyi hírek. **Szathmáry Gyula** alispán a sorozásra Világosra utazik. — **Dálnoky Nagy Lajos** megyei főjegyző Miskolcra utazott.

— **A hivatalos lapból.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter az O császári és apostoli királyi Felsége által jóváhagyott szabályzat alapján szervezett országos iparoktatási tanács tagjává **Ráth Károlyt**, a budapesti kereskedelmi múzeum igazgatóját, s a budapesti kereskedelmi és iparkamara alelnökét nevezte ki.

— **Az adófelszámolási bizottság.** A belügyminiszter az a r a d i m. kir. pénzügyigazgatóság területkörére Aradon szervezett adófelszámolási bizottság elnökévé **Nachtnébel Ödön** aradi ügyvédet, helyettes elnökévé pedig **Dániel Gergely** földbirtokost nevezte ki 1893—1895-ig terjedő megbizatással.

— **A királyné utazása.** Erzsébet királyné, mint nekünk táviratozzák, tegnap érkezett Genuába. A vasúti indóházban néhány száz kíváncsi várta ő felségét, a ki kitűnő színben van. A királyné az intézkedések szerint négy vagy öt napig marad Genuában s akkor hajóra száll s egyenesen Korfuba megy, a hol az Achillejon villában már megtették az előkészületeket a magas asszony fogadására. Ő felsége valószínűleg április végeig marad Korfuban s akkor Trieszten és Bécsen át Welszbe utazik, leánya **Mária Valeria** főherczegasszony meglátogatására.

— **Hóvihar márcziusban.** A legöregebb emberek halálbüntetés terhe alatt sem volnának képesek emlékezni az időjárás olyan örült szélsőségeire, aminő mostanában frappiroz bennünket igen gyakran . . . Pár nappal ezelőtt olyan édes melegség áradt alá az égből, mely még a követetből is ibolyát fakasztott. Vasárnap pedig a legcsekélyebb képzelő tehetség mellett is könnyen a tél dühöngésének kellő közepébe képzelhettük magunkat. Borongós ég málázott felettünk, süvöltő szél sétahangversenyezett Aradon egész nap. Délután pedig a szél ereje zugó fergeteggé növekedett; megerezt a hó, a dara, úgy, hogy a jó kutyaának az utcára való kiveretése ellen határozottan ünnepélyesen tiltakozott korunk humanus érzülete. Különben a posthumus telet Falb megjövendölte — tán bizony az aradi vásárra támaszkodva? Mert az embernek önkéntelen eszébe jut, hogy elengedhetlen conditio sine qua nonja a h i d e g idő minden aradi vásárnak.

— **Ifjúsági matiné.** Az aradi kir. főgymnázium és állami főreáliskola „Petőfi-önképzőköre” vasárnap délelőtt tartotta szokásos ünnepélyét a lyceum disztermében a nagy közönség kiváló érdeklődése mellett. Már 10 óra előtt diszes, jobbadán előkelő hölgyközönség töltötte meg a hatalmas termet, s mindannyian élénk figyelemmel várták az ünnepély kezdetét. A szó di **Adolf** csinos elnöki megnyitója után rázendítette az ifjúsági zenekar **Mendelssohn** indulóját a **Nyáregi-álomból**, melyet a közönség osztatlan tetszéssel fogadott. Ugyancsak zajos tapsokat arattak a többi zene- és énekszámok, melyeket **János** s **Béla** dr. az önképzőkör farsadalmát nem ismerő ügybuzgó védnöke tanított be, s vezényelt, s így a siker nagy része csakis őt illeti meg. **Krausz Vilmos** igazán meglepő hegedűszóloja, nemkülönben **Derera Henrik**, s **Grossmann Emil** duettje fénypontjai voltak a matinénak, mit kétséggel **Márosi Miklós** precíz zongorakiséréte nem kis mérvben emelt. **Angel István** Kistaludi főbb tipikus alakjairól, **Löwinger Ottó** pedig földgömbünk jövőjéről tartott ügyesen megírt felolvasást, rászolgálva az elismerésre. Vég-sőnek hagytuk a szavakatok telemítését, miután itt egy érdekes ujtást hozott be az ifjúság. Ugyanis a hölgyek re bizták szavazás utján annak eldöntését, melyik szaváló méltó a pálmára. Elsőnek **Reisinger Ferencz** lépett az emelvénnyre s finom színezéssel adta elő **Somló „Jorick”**

czimü szép költeményét. Tetszett. Utána Schill János szavalta „Gedővár asszonyát“, zajos tapsvihart provokálva vele. Végőnek maradt Petőfi „Munkács várában“ czimü költeményével Reich Ede, ki szintén tetszett. A szavazásnál Schill János jutott mintegy 270 szavazattal társai fölött nagy többségre. A pályanyertes szavalt a jelen voltak megéljeneztek. Az ünnepély kevéssel 12 óra után ért véget. Az ifjuság a szép erkölcsi sikerrel meg lehet elégedve.

— **Kanász a képviselőházban.** Budapesti levelezőnk távirata alapján a napokban ismertettük a bodajki képviselő, Atzél Béla br. mandátuma megsemmisítésének történetét. A mandátum megtámadói bebizonyították, hogy Atzél, a bodajki birtokos nem választható, mert nem választó. Nincs benne a neve a választók listájában. A szomszédos Szeged ellenzéki lapja, a „Napló“, ez ügygel kapcsolatban operettbe illő fordulatot tesz közzé vasárnap számában. Az értesítést Budapestről kapja. Kuriózusként itt adjuk a belejező részét a „pesti“ levelének, a mely — mellesleg mondva — nagyon rossz viccz.

„Atzél Béla br. rettenetesen megharagudott azon, hogy a választása megsemmisítettett s ő maga ezáltal kiesett abból a szerepből, melyet a purosok közt játszott.

S e harag egy országos komikumban nyer kifejezést. Atzél Béla br. meg fogja mutatni, hogy a bodajki kerület olyan embert választ, a ki benne van a választási listában: a bodajki Atzél-féle birtok — kanászá t.

Nem tudni, sikerül-e a terv. Természetesen attól függ, a bodajki választó-polgárság elfogadja-e az új képviselő-jelöltet. Hanem ha megtörténik, bizonyára országos heccz lesz azon a napon, a mikor czifra szűrőben berukkol a képviselőházba Atzél Béla br. kanásza a nagyságos honatya-társak közé . . .

— **Terjed a difteritisz.** Alig szünt meg Aradon a gyermekek réme, most uj ből terjedni kezd. Ennek oka az ismét hirtelen beállott hideg időjárás.

— **A hivatalos tavasz** a kalendárium szerint ma köszönt be. Az időjárásban azonban most még a kalendárium anzárolása daczára sem bizhatunk, mert a hogy mutatkozik, a tavasz kezdete beállhat még szeszélyes aprilnak s friss föld helyett befestheti a mezőket fehérre.

— **Egy tanfelügyelő nyugdíjaztatása.** Mint lapunknak írják, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Kemény Mihályt, Csanádmegye kir. tanfelügyelőjét 15 évi érdemdus és buzgó szolgálatai után fölmentette állásától. A nyugdíjaztatását maga az érdemes tanfelügyelő kérte, a kivel szemben a miniszter a leghizelgőbb módon fejezte ki elismerését. Mint hírlik, Kemény Mihály utódját már kiszemelte a miniszter. Értesülésünk szerint vagy Gálffy, vagy Csánky Dezső lesz Csanádmegye tanfelügyelője.

— **Sorozás Világoson.** A világosi járásban tegnap kezdtek meg a sorozást, melyen a polgári részről Szathmáry Gyula alispán elnököl.

— **Eötvös-ünnepély.** Városi Gizella jó hírnévnek örvendő leánynevelő intézetében egyes kis Eötvös-ünnepélyt rögtönöztek tegnap délután az apró kis növendékek. Az ünnepély szűk körben, de szép sikerrel folyt le. A műsorozat a következő volt. „Hymnusz“ énekelték az összes növendékek. „A megfagyott gyermek“ Eötvöstől, szav. Herschkovitz I. „Panaszok“ Eötvöstől, szav. Róth M. Iritz S. és Sipos M. „Holdvilág“ Eötvöstől, szav. Sziklay Valéria. „Tanács“ Eötvöstől, szav. Roth Aranka. „A tóhoz“ Eötvöstől, szav. Held Irén. „En is szeretném“ Eötvöstől, szav. Turay Jolán. „Bucsu“ Eötvöstől, szav. Lövenstein Róza. „Végrendelet“ Eötvöstől, énekelték az összes növendékek. Emlékbeszéd Eötvösről, tartotta Városy Malvina k. a. A növendékek mindegyike bámulatos ügyességről tanuskodott, s ha a dícséret első sorban őket is, de másodsorban mindenesetre az intézet fáradhatlan vezetőit illeti, kik nem ismerve nehézségeket, oly szép eredményt tudnak felmutatni, mint a tegnapi.

— **Szörnyű tűzhalál.** Bugy es d aradme gyei községben — mint levelezőnk írja — a

napokban ismeretlen okból, de valószínűleg gyújtogatás folytán kigyuladt Bugya Nikolae földmives háza, melyben neje és Jozsana nevű 12 éves leánya már huzamosabb idő óta betegen feküdtek. A tűz olyan rohamosan terjedt, hogy mire mentésre gondoltak, már minden pillanatban várni lehetett a tető beszakadását. A tanácstalanul bámuló tömegből Nán Juon bugyesdi lakos vált ki, saját élete kockáztatásával rohant be az égő házba s onnan Bugya Jozsanát kimentette. Abban a pillanatban, mikor Nán a beteg leánynyal karjaiban kimenekült, dűlt be az égő házfedél s Bugya Nikolae né a legborzasztóbb tüzhálállal halt meg. A nép, mely megmentésére semmit sem tehetett, elmenekült a szerencsétlenség színhelyéről, hogy ne hallja az égő asszony kétségbeesésének folyton gyöngülő kiáltásait. A tűz keletkezési okának kipuhatólása iránt a vizsgálat nyomban megindult.

— **Szélhámós.** Reiner Ede aradi óráskészséggel adott át egy parasztosan öltözött süvölvénynek egy lánczos tulla ezüst órá t, hogy azt egy honvéd századosnak, ki meg akarja venni, megmutathassa, de vele küldte a segédjét, Faragó Elemért is. Vele ment a legény a Bohus-házig, a hol a kapunál hagyta, hogy várjon egy perczig, maga pedig az órával az átjárón elillant. Az ismeretlen nevű szélhámóst nyomozzák.

— **Élő halott.** Radu Demetert, a ki a minap örülési rohamában súlyosan megsebesítette Sziebig Ede tűzoltót, tegnap este vitték fel a lipótmezei országos tébolydába.

— **Elgázolt gyermekek.** Tegnap reggel Ténner Márton glogováci lakos négyes fogatu kocsi jával a Zsófia-utczában — nem birva lovait megfékezni — keresztül hajtott Wéndt Irma 11 éves és Wéndt Margit 2 és fél éves leánykákon. A kisebb leány súlyosan, a nagyobbik könnyen sérült meg. Ténner ellen az eljárás folyik.

— **A mezőhegyesi méntelep.** Megirtuk volt, hogy a méntelepet Mezőhegyesről áthelyezik B.-Csabára. E napokban egy vegyes csabai küldöttség járt Mezőhegyesen, mely a katonai parancsnokkal folytatott tárgyalásokat a szükséges építkezésekre és az átszállítás módjára vonatkozólag.

— **Kedves vendégek.** Katona András és Takács József vasárnap reggel beállítottak Wánitsek Mátyás korcsmajába s ott, mert a pinczért nem találták, az elősiető korcsmárost székekkel elverték s minden törékeny dolgot összetörttek. A két korcsmahó st letartóztatták.

— **Szállásbér.** Gyérán Ignác aradi kocsis csupa környöretből szállást adott egy hajléktalan társának, Fluérás Vászának. Fluérás négy napi vendégszeretet után úgy fizette meg a szállásbért, hogy Gyérán ládáját feltörte s miután abból egy lánczos ezüst órá t emlékül magához vett, megszökött. A kapitány sürgönye folytán a csendőrség kereken mondta meg neki, hogy voltaképpen hányat ütött az óra.

— **Vásári tolvajok.** Mondorlak és Simánd községek egész rajenyveskezü vásáros becsátottak a nyakunkra. A rendőrség összefogdosta s haza fogja őket tolonczolni, mi helyt a vizsgálobíró ságtól visszakérülnek.

— **Ellopott felöltők.** Zelinka Adolf vásáros bódéját a Szabadságtéren valaki kifurta s az így nyert nyíláson benyult s onnan hat darab uri überczihert kiemelt. A tettest nyomozzák.

— **Wekerle diskurál.** A miniszterelnök gyakran elmarad a klubban s ha végig beszélte az aktuális ügyeket, szívesen adja át magát a siucerizáló disztruzsának. Edesdeden hallgatja a tréfákat, az apró politikai pletykákat és ötletkéket. Néha ő maga viszi a szót s ilyenkor, mégha egy vidám beszélgetés odábbszövése végett szólalt is meg, egyszerre csak belebeszéli magát valamely komoly kérdésbe. S itt, ahol szabadon, óvatosság nélkül tárhatja ki nézeteinek, terveinek részleteit, nuancaait, rugóit, sokszor nagyobb hatással van hallgatóira, mint egy egész sora a nagyszabásu parlamenti beszédeknek. Amulva néznek össze „Igazi lángelme ez!“ Még az öreg

Pongrácz gróf is, aki pedig lelkevel Róma felé van fordulva, elbűvölve sug ilyenkor egy-egy purosznak: „Mégis nagyobb ember ez a mi Sándorunk, mindenkinél!“ Persze, az efajta politikai diskurzusnál helylyel-közzel egy-egy humoros vonást is elvegyit, melyek mindig találóak s kidomborítják a kérdést, melyre czéloz. Ilyen például, mikor minap említé:

— Nem szeretem a kétözvegyü emberek országát.

— Kétözvegyü emberek? Kitor erre a csodálkozás. Hol van az az ország? Janicsári Sándor és Bekács föltekintenek kíváncsian. Abban a tizezer könyvben, a mit ketten átolvastak (természetesen Janicsári a kisebb részét) szó sincs a kétözvegyü emberek országáról. Ejh, ugyan hol van az?

— Hát itt van — tolytatja a házassági reformokról beszélgető kormányelnök — sokszor megesik velem, ha valamelyik tisztviselőm meghal, hogy a temetés utáni napokon két özvegye jelentkezik a nyugdíjért. Egyik szőke, másik barna. Egyik szomorúbb, mint a másik. Most már azt hinnétek ugy-e, hogy bigámia van a dologban? En is azt hittem először; pedig dehogy. Egyszerűen a mostani házassági törvények következménye. Az én jó néhai tisztviselőm elvált volt a katolikus nejtől évek előtt s ő maga reformátussá áttérvén, joggal elvehette a másik feleségét. Most, hogy meghalt, előjön mind a két asszony. Mit tegyek velük? Megsajnálom mind a kettőt. Az egyik megkapja a nyugdíjat. Es az rendesen . . . (A szebbik — vág közbe egy dévaj hang) . . . Nem — rendesen az utolsó! Az első pedig ajánlom a kegydíjra. De hány és hány efféle ferdesége van a mostani sokféle házassági jognak . . .

Denique a nagy pénnygyminiszter sasze me g itt is a takarékosági szempontot látja meg először — és a polgári házassággal is, mely az özvegyeket redukálni fogja, voltaképen csak gazdálkodni akar — még pedig ezutal a királynak. Hiszen majd rájön arra lassankint ő felsége.

— **Egy clown emlékirata.** A híres Durow-tól, a betanított sertések mesterétől emlékiratot közöl egy pétervári történelmi folyóirat. Durow előkelő orosz nemesi családból származott. Korán elhalván szülei, keresztapja neveltette, ki katonát akart belőle faragni, de neki csak a csepürágás mesterségéhez volt kedve és titokban eljárt Briatow híres akrobatához. „Az én tanítóm — írja Durow — a leckeóra alatt folyton egy hosszú ostort tartott a kezében és azzal gyakran ütött hátamra és lábaimra. De én azért nem haragudtam, sőt ellenkezőleg, folyton kértem, hogy velem oly irgalmatlanul bánják, amint csak lehet.“ „Te kitűnő tanítvány vagy — jegyzé meg a mester — mert te megbecsüled a korbácsot.“ „A korbács minden. Mikor én inas voltam — jegyzé meg a mester — naponként tizszer is kaptam korbácsot és azért vagyok most oly nagy, legyőzhetetlen művész. Azért korbácsolom meg naponként tizszer is tanítványaimat, hogy azok is olyan nagyok legyenek, mint én.“ Durow azt írja, hogy a korbácsolás alatt többször a fogát csikorgatta kinjában, de azért csak tovább folytatta a gyakorlatokat és fájdalmát legyőzte mindig azzal a gondolattal, hogy milyen szép fog lenni, ha majd arra kerül a sor, hogy ő korbácsoljon másokat. Egyszer aztán az orosz császári kadét egy országos vásáron fellépett, mint tornászó. Keresztapja, ki mit sem tudott nevelt fia titkos mesterségéről, véletlenül a nézők között volt, meglepetve látta a komedia porondján a Durow fiut, dühében rárohant és a fulénél fogva huzta ki a fabódéból. Ebből nagy botrány keletkezett és a fiut kilökték a hadseregből. Most aztán Durow követhette hajlamait és egy kötélhánczos társulathoz szegődött be. Durow elbeszéli, hogy ezek a tornász csoportok milyen szigoruan erkölcsös életet folytatnak. Különösen a hölgyek kifogástalanok állítólag, az ő tudtával. „A közönség, ugymond, nagy tévedésben van, ha azt hiszi, hogy a czirkusz hölgyek könnyűvéreiek. Szó sincs róla. Ezek oly mesterséget űznek, melylyel a ledéreltet meg nem férhet. Tapasztalásból mondhatom, hogy a czirkusz látogató gavallok udvarlái teljesen eredménytelenek.“ Ezután Durow elbeszéli, hogy mikor már híres művész lett, a moszkvai kormányzóknak, Dolgorukow herczegnek pártfogását nyerte meg. Andrejevics Vladimir herczegtől kapta az első babér.

koszorut, jutalomjátéka alkalmával pedig egy ezüst szivartárcsát kapott, melyre az ezüstműves ezt véste: „Durov orosz clown-nak Dolgorukow herceg.” Ezt látván a herceg, dühbe jött és ezt mondta: „Micsoda tudatlanság! Dolgorukow herceg egy clown-t protegáljon!” Nem. Rögtön kijavította a felírást és a „clown” szó helyét „művészt” vésetett.

— **Pályázatok.** A csik-szent-mártoni jbiróságnál járásbírói állás 2 hét alatt. — A fehértemplomi járásbírósnál aljegyzői állás 2 hét alatt.

— **Apró hírek.** Turia-Remetén egy Tina nevű csendőrszervező a szolgálati fegyverével agyonlőtte magát. Tettének okát nem tudják. — Cincinatti közelében tegnapelőtt egy gyorsvonat kisiklott. A vonatvezető meghalt, nyolc ember pedig súlyosan megsérült. — Monte-Carlóban Ivanowszki nevű orosz főúr egy óra alatt 200,000 frankot nyert.

Hymen.

Kinszky Jenő gr. Buziásról eljegyezte Csernovits Ilona kisasszonyt, néhai Csernovits Péter volt temesi grófnak unokáját Fényen.

Mácsai Csernovits Mihály nagybirtokos, néhai Csernovits Péter unokája, oltárhoz vezette Prokopius Gertrud kisasszonyt, Prokopius Hugo és neje szül. Dadányi Angela bájos és kedves leányát Temesvározt.

Rónay László, kis-zombori földbirtokos tegnap vezette oltárhoz Budapesten Veremes Kamilla urhölgyet.

Gyászrovat.

Dálnoky Nagy Barabás kir. közjegyző, Dálnoky Nagy Lajos aradmegyei főjegyző édes atyja — mint mely részvétellel értesülünk — Miskolcra e hó 18-án elhunyt. A boldogult tevékeny részt vett egy Borsodvármegye, mint Miskolcz város közéletében s halálhíre széles körökben keltett részvétet. Nyugodjék békében!

Pelikan Raymond csász. és kir. 33-ik gyalogezredbeli varakozási illetményen szabad-ságot főhadnagy — mint részvétellel értesülünk — hosszas betegség után Karánsebesen elhunyt. Béke poraira!

Egyletek, Társulatok.

— **A „Maros” evezős-egylet közgyűlése.** Az aradi Maros evezős-egylet, mely rövid fennállása óta nem egy alkalommal mutatta meg életrevalóságát, most tartotta évi alakuló közgyűlését, melyen Vásárhelyi Béla elnök távollétében Vincze Miklós elnököt. A közgyűlés egyedüli tárgya az újra alakulás volt. Az egyhangú választás eredménye a következő: elnök Vásárhelyi Béla, alelnök Vincze Miklós, titkár Mészáros Tivadar, művezető Jankó Imre, pénztárnok Magyarai Alajos, szertárnok Dániel Dezső; választmányi tagok: Tagányi István, Főthly Nándor és Dániel Endre. Új tagok felvételtek: Keresztes Gyula dr., Vannay Gyula, Szathmáry Béla dr., Istvánffy Gyula és Sorbán János. Ezzel a tárgysorozat ki lévén merítve, az ülés véget ért.

— **A tornaegylet közgyűlése.** Vasárnap d. e. 10 órakor tartotta meg az aradi tornaegylet évi közgyűlést a városháza emeleti kis termében. — Dr. Robitsek Agoston e. elnöke alatt jelen voltak Illman Ottó, Nagy Sándor, dr. Steinitzer Pál, dr. Avarffy Ferencz, Szathmáry János, Bredi József, dr. Wagner Rezső, Major Rezső, Szilárd Győző, Szeberényi János, Sándor Ede, Isztray Géza, Reiniger Samu, Hollósy István, Vangyel Géza, Jávor Gyula, Fisch Gyula, Holló Fülöp, Nicora Aurel, Földes Soma egyleti tagok. Elnök megnyitván a közgyűlést, a jegyzőkönyv vezetésére Nagy Sándor e. titkár, annak hitelesítésére dr. Steinitzer Pál és Szathmáry János egyleti tagokat kéri fel. Ezután titkár felolvasta a tartalomdus évi jelentést — ennek tudomásul vétele mellett pénztárnok előterjeszti a vagyon-mérleget, amely szerint leltári érték 1,408 frt 19 kr, pénztári készlet 1,993 frt 82 kr, beszerzés egyes tagoktól 20 frt 40 kr, összesen 3,322 frt 41 kr. ebből levonatik az elhasználás után 142 frt 86 kr, egyleti tiszta vagyon 3,279 frt 55 krt tesz ki amit

a közgyűlés örömmel vesz tudomásul. Dr. Steinitzer Pál indítványára a közgyűlés Mészáros László pénztárnok ügybuzgó munkálkodásának elismerésül az 1892. és 1893. évre 100—100 koronát szavaz meg. Szilárd Győző egyleti szertárnok betérjeszti jelentését a szertárról. Elnök felkérése folytán titkár előterjeszti a költségelölírányzatot, — amelynek alapján a bevétel 1360 frtban, a kiadás 1337 frtban lett megállapítva. — Ezután következett a tárgysorozat legérdekesebb pontja, a tisztújítás. A titkos szavazás eredményét Illmann Ottó korelnök a következőkben terjesztette elő. — Elnök dr. Robitsek Agoston, alelnök Illmann Ottó, titkár Nagy Sándor, pénztárnok Mészáros László, ellenőr Kömüves József, szertárnok Szilárd Győző, ügyész dr. Avarffy Ferencz, orvos dr. Schusztar Henrik, választmányi tagok: dr. Adler Lipót, Hász Sándor, Heinrich Sándor, Isztray Géza, Haszlinger Ferencz, dr. Hamvas Károly, Gellényi Ernő, Kriván János, Mayor Rezső, Martihny Gyula, Steinitzer Pál, Reininger Samu, Telbányi Emil, Winter Adolf, dr. Weidenfeld István, Weisz Izidor, Magyarai Alajos, Bródy József, Szathmáry János, Zuber Gyula. — Legtöbb szavazatot kapott még Vangyel Géza és Sándor Ede.

— **Az aradi dalegylet működő tagjai felkérésnek,** hogy a ma esti, valamint a péntek este 8 órakor tartandó főpróbára teljes számban megjelenjen szíveskedjenek. Az elnökség.

Mulatságok.

— **A nőegylet thea-estélye.** Altalános az érdeklődés a polgári nőegylet jótékonycélú thea-estélye iránt. Az estélyen a vacsora alatt a katonazene fog játszani, a mi szintén emeli az estély fényét. Jegyek már várhatóak özv. Purgly Jánosné urnónél, az egylet fővédasszonyánál. A jótékonycélú theaestély előreláthatólag igen jól fog sikerülni.

— **A nyomdászok estélye.** Kedélyes estélyt rendeztek az aradi könyvnyomdászok vasárnap este a Schreyer-féle vendéglőben, pótlólagos márczius 15-iki ünnepélyt. Az estély 8 órakor vette kezdetét, melyen Varga József, a nyomdászegylet elnöke a „Cenzura története és a szabadsajtó keletkezéséről” tartott hosszabb felolvasást, zajos hatást keltve. Ezután Hatos Dezső szavalt a „Talpra magyar”-t. Majd az „Aradi dalegylet” énekelte Nagy Sándor karnagy vezetésével hazafias dalokat. Az estélyt társasvacsora követte, melyen a nyomdászok családjai csaknem kivétel nélkül részt vettek. A mulatság éjfélt után két órakor ért véget.

— **Az aradi iparos ifjak önképző és betegsegélyző egylete** vasárnap este hangversenyyel összekötött táncszüveget rendezett az iparosház dísztermében. Úgy a hangverseny, mint a bál kitünően sikerült. Az egylet elnöke, E.-Illés László magvas, buzdító megnyitóját, az egyleti dalkört, Kresz Ferencz karmestert és az egyes közreműködő szavalókat zajosan megtapsolták. A szavalatokra három díj volt kitűzve, amelyek közül az első (10 frankos arany) Havancsák József, a második (3 ezüst forint) Hajdu Mihály s a harmadik (2 ezüst frt) Kitajk Lajos vitte el. Azután megindult a tánc, mely virágos hangulatban világos reggelig tartott. Az első négyest 60, a körmagyart 26 pár lejtette. Ott mulattak:

Leányok: Dormány Juliska, Goldstein nőv., Dávid Teréz, Stéger Hermína, Dávid Mariska, Neumayer Mariska, Eberlein Janka, Németh Ilona, Wendrich Mathild, Ekes Teréz, Wendrich Róza, Bukó Juliska, Takács Etel, Orrai Helén, Glutig nőv., Lakatos Mariska, Kresztits Viki, Schuhmann Regina, Halász Róza, Laboda Helén, Schaffer Vilma, Virkán Anna, Borbás Terézke, Dupcz Mariska, Paulik Erzsike, Lamberti Annuska, Maichin Jozefin, Dávid nőv. (Uj-arad), Endra Giza, Káplán Mariska, Szernecz Teréz, Kovács Róza, Mirka nőv., Endra Mariska, Ekes Róza, Juhász Etel, Kohut Juliska, Murka Jozefin, Muzslay Etel stb.

Asszonyok: Borbás Lajosné, Dormány Józsefné, Glutig Lajosné, Dávid Nándorné, Stéger Istvánné, Neumayerné, Goldsteinné, Ekes Györgyné, Takács Istvánné, Wendrics Józsefné, Orsai Lajosné, Bukó Józsefné, Glutig Jánosné, Paulik Istvánné, Juhász Béláné, Schuhmann Jakabné, Labodáné, Lamberti Ferenczné, Dupczáné, özv. Maichin Józsefné, Mirka Róbertné, özv.

Gyuritsné, Kohut Ferenczné, Ekesné, Kovácsné, Szerneczné, Muzslainé stb.

Színház, irodalom és művészet.

A színház műsora:

Márczius 21. (Kedd) Fanchon asszony leánya, operette.
Márczius 22. (Szerda) Próbaházasság, népszínmű, előszőr.
Márczius 23. (Csütörtök) Hanyadi László, opera és Grendoire, dramolette.
Márczius 24. (Péntek) Huszárosiny, népszínmű; Gonda László jutalomjátéka.
Márczius 25. (Szombat) Délután A szultán, operette; este A szép Darinka, népszínmű.
Márczius 26. (Vasárnap) Délután A madarász, operette; este A párisi rongyszédő, dráma.

Severo Torelli.

— Pethes Imre jutalomjátékú. —

(+) Pethes Imre, szintársulatunk ezen törekvő, ambiciozus tagja Coppe itt rég látott drámáját, Severo Torellit vette jutalomjátékú. A kis számú, de intelligens közönség hosszasan tapsolta színreleptek és egy bábkoskoruval tüntette ki.

Az előadás a jobbakk közé sorolható. Pethes Severóban sikerült alakítást mutatott be. Egyes jeleneteiben nyílt színen is tapsra ragadta a közönséget.

Vedress (Barnabó Spinola) kifogástalan volt. Follinusné (Donna Pia), Arányi Bella (Sandoio), Haraszti Hermin (Portia) ügyes játékkal tündek ki.

— **Fanchon asszony leánya vasárnap** este került színre másodszer. Ez uttal az előadás összevágó, éppen nem vontatott és nagyobb készletű volt, mint a premier alkalmával, így az eléggé megtelt ház élvezhette az ügyes operett zenéjét és pikáns, mulattató librettóját. Somlóné (Javotte) bámulatos jó kedvében volt a játékában annyi sikket, csókolni való eleveniséget, énekében oly nagy művészetet fejtett ki, hogy a közönség frenetikus ovációval tüntetett mellette egész este s a második felvonás után mintegy tizszer hívta lámpák felv. Talán az fokozta fel széles jó kedvét, hogy férje, Somló Sándor, a nemzeti színház kiváló művésze, az első emeleti kettős páholyban váratlanul megjelent s onnét gyönyörködött a közönség által méltán dőltetett művésznő határt nem ismerő pajzánkodásában. Színre léptek hatalmas rózsacsokrot nyújtottak fel neki a zenekarból. Somlóné Javotte-t legjobb, legkedvesebb szerepei közé számíthatja s igazán sajnálatos reánk, hogy a már alig egy hétig tartó szezonban őt a szerepében nem élvezhetjük. Somlóné mellett Sziklay (Bellavoine) vált ki leginkább diskret, de igen jóízű alakításával. Őt is többször megtapsolták. Kozma (Jaquott) tisztán és csengő hanggal vágta ki magas ének-parthieját. Somlóné pajzánága magával ragadta a derék tenoristát is, ki e nagy élenkségből kifolyólag viszont az ajtó egyik szarnyát ragadta magával, midőn Javotte szobájából kiugrott. No ez már nemcsak tulságos élenkségre, de némileg — szelességre is vall. Bónis (Zephyrin) énekes szerepében tiszteleggel megállotta a sarat. A keretből még Csátárt (Saint Florent lovag) és Szarvassyt (Auguste) emelhetjük ki. Hermin szép ének-partieja egyik vékonyka hangú és száraz játéku segédszínesznő kezében tökéletesen elmosódott.

— **A fenelányok.** A vásár daczára is csak félig telt ház előtt került színre vasárnap délután a Fenelányok, ez a szintelen fővárosi életkép. A darab különben is roppant hiányos volt minden tekintetben. Kézdy Juliskának az előadás folyamán bemutatott falsai és gixerei említésre méltók, nemkülönben bámulatos szerepnemtudása.

— **Színházi hírek.** A közönség általános óhajának engedve, ma megismétlik „Fanchon” operettet. Holnap szerdán kerül bemutatásra Gerő vigszínműve, a Próbaházasság, mely a budapesti népszínházban folyton nagy tetszés mellett adatik. Csütörtökön az újdonságot megismétlik. A main kívül még öt előadás leend.

— **Próbaházasság — jutalomjáték.** A Próbaházasság, Gerő Károlynak hatásos népszínműve, mely a budapesti népszínháznak állandó műsordarabja, másodszer csütörtökön kerül színre az aradi színpadon, és pedig Góth Sándornak, szintársulatunk egyik törekvő,

széptehetségű tagjának jutalomjátékául. A darabban szép szerepe van még a jutalmazandón kívül Somló Sándornak, Sziklainak, Nyilassinak stb.

— **Somló Sándor**, a nemzeti színház művésze, az aradi színházulat volt művezető-rendezője tegnap városunkban időzött.

— **Gonda jutalomjátéka.** Az idei színi szezonban utolsó jutalmazott lesz **Gonda László**, a pénztárnok, ki jó ideje nem lépett a világot jelentő deszkákra. Péntek este kerül színre a „Huszárcsiny”, kitűnő népszínmű, melyben Gonda egy ozigányt játszik. Az est érdekesnek ígérkezik s az érdeklődésből ítélve telt háza van kilátás.

— **Küry Klára** kilátásba helyezte a r a d i vendégszereplése, mint értesülünk, elmarad. A művész nő Kolozsvárról egyenesen Budapestre utazott, mivel szabadságidejét nem sikerült meghosszabbítania.

— **Thomson Cásár hangversenye.** Vasárnap délután 5 órára egészen megtelt a „Fehér Kereszt” nagyterme intelligens, zeneértő közönséggel, mely Thomson Cásárnak, a belga király udvari hegedűművészenek ragyogó tehetségét és ritka zsenialitását akarta csodálni. A legremekőbb hangversenyszámokból álló műsor minden egyes piecét bámulatra ragadó művészettel, imponáló flegmával s olyan hasonlíthatatlanul tiszta vonóhúzásokkal játszotta le, hogy magával ragadta az egész hallgatóságot. Thomson elegans játékmodora mindenkit meglepett. A közönség minden szám után háromszor-négyszer zajos tapsokkal hívta ki a művészt s egy bravúrral előadott magyar csárdást és Händel: „Passacaglia”-ját meg is ismételtette. A mikor Thomson hegedűje pihent, Kahlig Róza, egy meggyerő külsejű szőke asszony, énekelte tet-szés mellett Gluck és Brahms dalait. Hangja — bár nem kevéssé van megviselve — kellemesen csengő s különösen a mély részleteknél érvényesül. Hangiskolája kitűnő. Többször megtapsolták. Minden számot zongorán Skolik A. kísért mesterre való ügyességgel. Thomson Cásár hangversenye igazán művészeti eseményszámba ment. A hangversenynek 7 órakor volt vége.

Törvénytörés.

— **Lelőtte a vejét.** Milos Tódor világo-si kozségi esküdt férjhez adta a leányát, egy gyönyörű szép fátát Vela Lázár ottani földműveshez. Vela nem sokáig turbékol, hanem útni-vern kezdte a menyecskét. A család ott asszony ott hagyta az urát s h zaköltözött az atyjához. A férj ki akart békülni, de a nő szilárd maradt. Vele meggyűlölte az apósát, mert azt hitte, hogy ő ellenzi a kibékülést s ezért nem egyszer megöléssel fenyegette. Milos Tódor egy este lakásán három falubeli ismerőseivel beszélgetett az asztal körül, a mikor hirtelen revolverből belőtt valaki az ablakon. Milos rettenetesen dühbe jött s a lövés zajára elősiető fia kezéből kiragadta a puskát s kirohant. Az utcán állók felvilágosították, hogy Vela Lázár lőtt be, a ki már messze lovagol. Milos erre veje lakásához ment s ott bevárta. Csakugyan lőháton jött, Milos célzott, az egyik cső csütörtököt mondott, de a másikat megölte Velát, a ki egy jajkiáltás nélkül fordult le a lóról. Az aradi törvénytörés büntető tanácsa tegnap tartotta meg ez ügyben a végtárgyalást s a gyilkos apóst erős felindulásban elkövetett emberölés büntetéseért 2 évi börtönre ítélte. A vádlott és az ügyész feleltek.

Táviratok.

A képviselőház ülése.

Budapest, márczius 18. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Péchy Tamás a magyar állameszmét hirdető nemzetiségi tanítók megjutalmazását kérte.

Thaly Kálmán a bécsi orvosi oklevelek ellen, **Horvát Adám** és **Szabó József** pedig a pedagógiai oktatás érdekében szólottak.

A felszólalásokra **Csáky** és **Berezvicsy** adtak megnyugtató feleleteket.

Elnök az ülés végén jelentette, hogy 10 képviselő holnap délelőtt 10 órára zárt ülést kért, amit elrendelt.

Zárt ülés Károlyi Gábor gr. megrendszabályozására.

Budapest, márcz. 20. (Saj. tud. táv.) **Károlyi Gábor gr.** mai felszólalása a szabadelvűpártban általános felháborodást keltett. Károlyi a tanfelügyelői tételnél szólalt fel, tehát olyan tételnél, hol a kapcsolatot Tisza Kálmánnal csak hajánál fogva czibálhatta elő. Károlyi beszédének otrombaságait ezekben adjuk: Károlyi azt kívánta a minisztertől, hogy a tanfelügyelők vigyázzanak az erkölcsökre és hazafiságra, hogy a jövő generációban ne forduljanak elő olyan esetek, mint a közelmúltban, midőn a generalisból degradált közember a súlyos vádak alól nem tisztázta magát, bár tehetné, ha az iratok felolvasását kérné. (Nagy zaj. Mozgás jobbfelől: Micsoda beszéd ez?) Noha van joga itt lenni, de itt nem csak jogról, hanem illikről is szó van, hogy itt megjelenjék. Mielőtt magát a vádak alól nem tisztázta, nem hívjuk. (Nyugtalanág jobbfelől.)

Elnök: Károlyi képviselő urat rendre utasítom. (Helyeslés jobbfelől.)

Károlyi: Elfogadom szívesen. (Nagy zaj.) Mondom, vonuljon vissza. (Nagy zaj.)

Elnök: Figyelmeztetem, beszéljen a tárgyhöz! (Helyeslés jobbfelől.)

Károlyi: Megígérem, hogy rávetem a feledékenységre pokróczát, még nevet sem ejtem ki s az országban senki sem (Elénk nyugtalanág jobbfelől.)

Eddig Károlyi rakoncátlansága, mely még az ellenzéken is többeknél recenzust keltett, mint indokolatlan, gorbata máadás. A szabadelvűek nyomban megtették a lépéseket Károlyi megrendszabályozására. **Andrássy Tivadar** gróf hosszabban konferált **Bánffy** elnökkel, **Wekerle** miniszterelnökkel és a szabadelvűpárt számos tagjával. A tanácskozás eredménye az, hogy 10 képviselő holnapra zárt ülést kért. A hangulat érthetően mindenfelé izgatott.

A Gajári-Polonyi affaire.

Budapest, márcz. 20. (Saját tud. táv.) A képviselőház karzata ma ismét megtelt, skandalumot irtak a t. honatyákról és pedig skandalumot a Gajári-Polonyi affaire alkalmából. A várakozásból általános felsülés lett. A házszabályok kizárják a skandalumot, mert félreérthetetlenül előírják, hogy a mentelmi jogba ütköző dolgok megvizsgálás végett vita nélkül utasítandók a mentelmi bizottsághoz. Így történt az ma is, mert így kellett történnie, de hogy is szalasztotta volna el az ellenzék az alkalmat arra, hogy elemében, — a skandalumban kéjelegjen.

A hangulat különben marad a régi-ben: izgatottak, elkeseredettek mind a két félen. Polonyi ismét megbékült **Ugron Gáborral**, mert rázorult. Hogy azonban **Ugron** hajlandó lesz-e Polonyi érdekében magát exponálni, az még kétséges.

Remélik, hogy a mentelmi bizottság mentől hamarabb végezze az izgalmassá fajult históriával.

Budapest, márcz. 20. (Saj. tud. táv.) **Gajary Ödön** **Bánffy** képviselőházi

elnökhöz levelet intézett, melyben előadja a Polonyival történt affairejét. A levél utal azon magyarázatokra, melyek alapján Polonyi ügye a mentelmi bizottsághoz került. Polonyi beszédéből oly részleteket közöltek vele, melyek ha tényleg úgy mondtak, felháborítóan durva személyeskedések és sértő dolgok. Ezen feltevésben mondta **Tisza Istvánnak**, hogy nincs más mód, mint a személyes sértéseket személyesen megtorolni. Miközben erről beszéltek, figyelmeztették őt, hogy Polonyi háta mögött ment el. Ezek alapján kizártnak tekintendő azon feltevés, mintha én, — írja **Gajári** — **Tisza Istvánnal** és az ott levő képviselőtársaival folytatott magán beszélgetésben azt tanácsoltam, vagy azok, kik ott jelen voltunk Polonyi insultálása céljából tartózkodtunk volna a ház előcsarnokában, vagy mintha azokat a kifejezéseket, melyekkel Polonyi eljárását jellemeztem, azért mondtam volna, hogy azokkal Polonyit inzultáljam, avagy hogy nézetem tudomásul vételére kényszerítsem és ez uton ellene személyes sértést kövessek el.

Új főispán.

Budapest, márcz. 20. (Saját tud. táv.) **Vojnich István**, a hódási kerület képviselője, **Szabó** és **Baja** városok főispánjává neveztetett ki. Képviselői állására a szabadelvűpárt **Lelbach László** drt jelölte.

A Teleki-vigjátékpályázat.

Budapest, márcz. 20. (Saját tud. táv.) Az akademiában kihirdették a Teleki-vigjátékpályázat eredményét. A díjat egyhangulag **Appa** című vigjáték nyerte. Szerzője **Berczik Árpád**.

Képviselő és ujságíró.

Budapest, márcz. 20. (Saj. tud. táv.) A képviselőház mai ülése alatt kellemetlen incidens volt egy képviselő és egy ujságíró között. **Borongi Ödön** azt mondta, hogy az ujságírókat a ház folyosóiról ki kell zárni, emiatt **Porzolt Kálmán** önérvényesen megmondta véleményét. Már segédek is konferáltak, mig-nem végre az ügy békésen elintéztetett a képviselő azon kijelentésével, hogy sérteni nem akart.

Zajos jelenet egy megyegyűlésen.

Aranyosmaróth, márcz. 20. (Saj. tud. táv.) **Odescalchy Arthur** (csángó) herceg néhány hónapja felesége elcsábítójaival, **Bethlen Gergely** gróf képviselővel párbajt vívott. Bars megye közgyűlésén tegnap **Odescalchy** felszólitotta **Kazy** főispánt, hogy egyiküket utasítsa ki, mert családja megrontójával együtt nem ülhet. **Kazy** kijelentette, hogy személyes dolgokba nem avatkozik. Ülés után **Bethlen** kihívta **Odescalchy**t.

Közzgazdaság.

Az aradi vásár.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, márczius 20.

(S. ss.) A tegnapi nappal befejeződött az aradi tavaszi országos vásár, melynek megszokott hű vendége, az eső és hó, ez alkalommal sem maradt ki.

A vásár határozottan gyenge volt, úgy, hogy egy közepszerű hetivásár is többet ért nála. Az első és második napon kevés vevőt

lehetett látni, vasárnap mutatkozott csak erősebb lendület. Az állatvásár eléggé sikerült, különösen a lóvásár, melyet a katonai vásárlás élénkített.

Legnagyobb volt a behozatal nyers bőrökben, de az első és második napon kevesen vásároltak.

A gabonavásár kezd emelkedő hangulatot venni. A malmok és kereskedők ismét vásárolnak. Az irányzat megszilárdult az ár a vásár miatt javult. Elkelt:

1000 mmásza buza 7 frt — 7 frt 50 kr-ig.

500 mmásza tengeri 4 frt — 4 frt 10 kr-ig.

Más gabonaneműben úgy Aradon, mint Uj-Aradon csekély volt a behozatal, az árak változatlanok.

A bőrvásáron elkelt:

Ló bőr 9 frt — 9.50-ig.

Órkörbőr 20 frt — 24 frt-ig páronként.

Juh-bőr 3 frt — 3 frt 10-krig páronként.

Borjuh-bőr 1 frt 50 — 1 frt 60-krig mmászáinkint. Ez utóbbi cikk legnagyobb keresletnek örvendett.

Pálinka csekély volt a vásáron. Fokonként 1 frt — 1 frt 10 kr-ért kelt.

— Kipusztult repczevetések. Az időjárás nem kedvez a repczenek. Mint a földművelésiügyi miniszterium jelentésében olvassuk, Arad megye területén a repczevetések részben megtrikultak, részben pedig teljesen kipusztultak. A rozs- és búzában szintén nagy a kár. A gyorsan elolvadó hó következtében meggyénk területén több helyen a drótférgék jelentékenyen megrongálták a vetéseket.

— Budapest kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1893. évi márcz. hó 18. Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron felüli súlyban) 49—51 krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 49—50 krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 53—53.5 krig. Fialat közép (pkint 251—320 kg-ron súlyban) 52—53 krig. Fialat könnyű (pkint 250 kg-ron terjedő súlyban) 49—51 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli súlyban) 50—52 krig. — Közép (pkint 220—280 kg-ron súlyban) 50—52 — Könyű (pkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 49—50 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kg-ron felüli súlyban) 49—50 krig. — Közép (pkint 220—260 kg-ron súlyban) 49—50 krig. — Könyű (pkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 48—49 krig. Sertés létszám: 1893. márcz. hó 16-án volt készlet 121,689 darab. 1893. márcz. 17-én felhajtott: 1236 db. 1893. márcz. 17-én elszállított: 1047 db. 1248. márcz. 18-án maradt készletben 122,097 db. — A hízott sertés üzletirányzata: változatlan.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. — Budapest, március 20. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
Búza	bánsági	szilárd	7.30—7.70
	tiszavidéki	"	7.45—7.95
	pestvidéki	"	7.40—7.90
	fehérmezei	"	7.40—7.90
	bácskai	"	7.45—7.95
Rozs	—	csend.	6.20—6.35
Árpa	takarmány	csend.	4.90—5.20
	égetni való	"	5.35—5.84
Zab	sörfőzdei	"	6.10—7.30
Tengeri	bánsági	szilárd	4.85—4.75
	másnemű	"	4.40—4.50
Káposzta-repcze	—	szilárd	—
Köles	—	szilárd	4.40—4.60
Búza	tavasza	szilárd	7.45—7.47
	junius 1894	"	7.36—7.38
	ősze	"	7.28—7.29
Tengeri	május-junius 1894	csend.	4.60—4.62
	szept-október 1893	"	4.5—4.76
Zab	Budapest sz. tavasza	csend.	—
	Budapest sz. ősze	"	5.51—5.53
Káposzta-repcze	aug.-szeptember 1893	lanya	12.05—12.10

Szeszüzet.

— Március 20. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 50.—, kicsinyben 50.50 hordó nélkül, per 100 liter %, beéértve 85 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1893. március 20.

Magyar aranyárjádék 1/100	—
Magyar aranyárjádék 4%	115.90
Magyar papírárjádék 5%	100.—
Magyar vasúti kölcsön	122.75
Magyar keleti vasúti államkötvény I. kibocsátás	—
Magyar keleti vasúti államkötvény II. kibocsátás	—
Magyar keleti vasúti államkötvény III. kibocsátás	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	—
Magyar földtehermentesítési kötvény záradékkal	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötv. záradékkal	—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—
Magyar szállodázsmavátsági kötvény	—
Magyar nyeresémsorsajegy-kölcsön	154.50
Tiszasszabályozási és szegedi kölcsön	145.50
Osztrák járadék papírban	98.75
Osztrák járadék ezüstben	98.50
Osztrák járadék aranyban	117.—
1860-iki államsorsajegy	148.50
Osztrák-magyar bankrészvény	988.—
Magyar hitelbank-részvény	409.75
Osztrák hitelintézet-részvény	357.—
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.68
20 frankos arany (Napoleonador)	9.64

REGÉNY-CSARNOK.

ZÁTONYOK.

Irta: Perfall Antal br.

— Az „Aradi Közlöny“ számára fordította: —

[43] Madzsar Gusztáv.

Ebben az emberben oly erősen bizott. — Nem, az lehetetlen, nincsenek olyan rossz emberek.

Most amaz félig megfordult — Smidtnak elállt a lélegzete; az ember nem viselt korszakállt, de hiszen azt levágathatta — csak ne tévedjen, az borzasztó volna.

Egyszerre egészen Smidt felé fordult. Megkönnyebbülten lélegzett fel, nem az ismeretlen volt a viselkedéséből ítélve még is Weltz ur. Az a szegény ördög ott feküdt a tenger legmélyebb fenekén s ő úgy les itt rá, mint egy fenevadra. Már megszégyenülve akart visszahúzódní, midőn közvetlen mellette megrecsegték az ágak. Egészen a fatörzshöz simult, halálfélelem fogta el. Egy lovas közeledett a tűzhöz, az az ember, a kit Weltz-nek tartott, messziről levette a kalapját.

Henry szinte befurta szemeit az erdő sötétségébe, mely a lovast még eltakarta — most lépett a ló a világosságba — Smidt nagy nehezen fojtott el egy felkiáltást — az ismeretlen, a columbiabeli társ, ő volt, semmi kétség, Petrólia ura, Betty férje, Weltz Bernát!

— Minden jól megy, uram, nincs kétség, jó helyen vagyunk — köszönté a másik, bizonyosan a mérnök, a ki a furást vezette. — Holnap reggelre már annyira leszünk, hogy előre gratulálók önnök Weltz ur. Egész nyugodtan haza lovagolhat.

Weltz szívélyesen szorította meg kezát s nagyon is beszédesen adott kifejezést afölötti örömének, hogy a dolog oly gyorsan sikerül; különben azért éjjel mégis itt marad, nem akarja magát megfosztani attól az örömtől, hogy először látta folyni a forrást, a melyhez nagy reményt köt.

Henry keze revolverén nyugodott. Ez volna a legrövidebb, gondolá, — s az ilyen gazembernek még is élete a legdrágább — és akkor elfognak s Betty soha sem fogja megtudni, amit meg kell tudnia. Még egy gyűlöletteljes pillantást vetett ellenségére, aztán ismét óvatosan visszalopódzott a sűrűségbe. Ott marad a gépnél, Betty egyedül van, soha sem találkozik jobb alkalmat. Csak keresd a drága forrást, azalatt én feldulom házadat, boldogságot, melyet tölem loptál.

Innen az utat Crosby-Ranchig jól ismerte, a sötétben is megtalálta. Két óra alatt elérheti a farmot, most nyolcz óra — csak késő ne legyen s Betty le ne nyugodjék. Férje küldöttjének adja ki magát, hogy bebocsátást nyerjen, s erőszakkal fogja kieszközölni, ha meg kell lenni. Most ez az egy gondolat töltötte el s ez elűzte a felfedeztetés félmét.

A réteken, nedves mezőkön, meredek lejtőkön keresztül ösztönszerűleg találta meg az utat. Betty elborzad majd látásától, segélyért fog kiáltani, nem is hagyja szóhoz jutni. — Nem, azt nem fogja tenni. Hogy is mondta Patrik? Betty nem hiszi, hogy Smidt tolvaj, ha az egész világ kineveti is érte? A kibén úgy bizunk, azt nem gyűlöljük, sőt valamikor becsülnünk kellett — vagy talán még többet is! Nem pusztá tréfa volt, a mit Betty vele tett — csakhogy ő nagyon hirtelen és durva volt, nem várta meg a kellő időt. — Minden másképp lehetett volna.

Mint villámok cikáztak benne a gondolatok, mialatt tova sietett az éjben.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Hü olvasó. (Arad.) Az egyik Bazilika-sorsajegy közel járt hozzá, a mennyiben a 11-es sorsszámot többször kihúzták, de az öné nem nyert, úgy a másik három sem. — K. K. (Arad.) köszönjük, felhasználtuk.

Aradvárosi

Évadbérlet
szünet.



színház.

Havibérlet
18. szám.

Kedden, 1893. évi március hó 21-én:

Fanchon asszony leánya

Nagy operette 4 felvonásban. Irta: Armand Lisvát, William Busnach és Albera Fontaine. Zenéjét: Louis Varnei.

SZEMÉLYEK:

Bellavoine, közjegyző	Sziklai.
Hermine, felesége	Margó Z.
Javotte, a Fanchon asszony leánya	Somlóné.
Zephyrin, főlós	Bónis.
Saint Florent, lovag	Csár.
Grenuvillott, savoyai molnár	Szepest.
Jaquott, fia	Kozma.
Jules, író diák	Kassay.
Justines, szobaleány	Kézdí J.

Kezdeté 7 órakor.

Légtűneti észleletek Aradon.

Hó és nap	Légnyomás milliméterekben		Hőmérséklet C°	
	legmagasb	legalacsonyabb	legmagasb	legalacsonyabb
Márcz. 11	767.2	761.0	5.8	—1.0
" 12	70.2	66.3	6.0	—5.0
" 13	66.4	63.8	12.5	—1.0
" 14	64.4	63.0	15.5	3.3
" 15	64.6	64.0	17.5	7.0
" 16	63.7	60.0	15.0	7.0
" 17	58.2	52.2	15.4	8.4

Hó és nap	Szél		Felhőzet	Csapadék	Észrevétel
	iránya	erőse	általában	mm	
Márcz. 11	N.	7	félderült	3.0	este havas eső
" 12	DN.	4	félborult	—	—
" 13	DK.	6	derült	—	—
" 14	DN.	5	félderült	—	—
" 15	DN.	3	derült	—	—
" 16	DK.	6	borult	1.3	napközben esős
" 17	DN.	6	félborult	4.1	este esett

Posgay Lajos dr.

Idegenek névsora Aradon.

— Március 20. —

Fehér Kereszt szálloda: Sárkány József gyáros, Budapest. Lichtner Arnold kereskedő, Baja. Philipp M. kereskedő, Orosháza. Oberländer A. kereskedő, Szolnok. Dr. Berdach A. ügyvéd, Bécs.

Arany Kulos szálloda: Scharapátka N. cukorgyári inspektor, Mezöhegyes. Bálint Antal asztalos, Gyula. Dr. Fehér Aurél orvos, Iszák Kálmán mézeskalácsos, Kiszajcs. Lövy Jakab kereskedő, Radna.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Karátsonyi Antal

a fekete



kutyához

gyógy-, fűszer-, ásványviz- és magkereskedése

ARADON,

Szabadságtér és Asztalos Sándor-utca sarkán (Lillinféle ház.)

Ajánlja a n. é. földbirtokosok, mezőgazdák és kertész uraknak

friss, csiraképes legjobb minőségű

gazdasági és kerti magvakat

legméltányosabb áron.

203 1-3

A nagyhalmágyi járás főszolgabírájától.

624 | 893. sz.

195 3-3

Pályázati hirdetmény.

Aradvármegye nagyhalmágyi járáshoz tartozó pleskuczai körjegyzői állás, melyhez Acsucza, Bugyesd, Dumbráva, Guravoj, Pleskucza, Rosztocs és Talács kisközségek tartoznak, üresedésbe jövén, annak választás utján való betöltésére pályázatot nyitok, s a választás határidejéül **folyó év április hó 12-ik napjának d. e. 10 óráját** Pleskuczára a körjegyzői irodába kitűzöm.

A körjegyző javadalmazása természetben lakáson kívül a szövetkezett községek pénztárából évi 300 frt fizetés, 400 frt gabona járandóság, 47 frt 80 kr. szénválság, a körjegyzőségben belüli utazásokra előirányzott 64 frt 60 kr. átalány, továbbá természetben kiszolgáltatandó 41 köbméter tűzifa, valamint a magánfelek érdekében teljesített munkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjakból áll.

Felhívom ennél fogva az 1883. I. t. cz. 6. §-ában meghatározott minősítéssel bíró és pályázni kívánókat, hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket a választást megelőzőleg f. évi április hó 11. napjának d. u. 6 órájáig annál bizonyosabban benyújtsák, mivel az elkészen érkezett pályázati kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Kelt Nagyhalmágyon, 1893. évi március hó 14-én.

Páris Gábor,
főszolgabíró.

2618 | 893.

122 3-3

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszter 7923 | 1893. sz. a. kelt körrendelete nyomán ezennel közzétett tétetik, hogy a cholera behurcolásának meggátolása céljából a Bosznia Hercegovina északi határán életbe léptetett övrendszabályok oda módosították, hogy ezentel Doborlin, Siekovác, B. Brád, B. Sonok és Brckán, mint egyelőre még fentartott vizsgálati állomásokon és csak a következő árucikkek fognak orvosi vizsgálatnak alávetettni.

1. Budapestről származó rongyok ócska ruha és használt fehérnemű.

2. Péterváradról, Eszékről, Orsováról és Husiatyuból (Gácsországból) származó oly áruk, melyek a ragály terjesztésére alkalmasak. Ilyenekül mindazon áruk tekintendők, melyeket a ragályfogó tárgyak kiviteli tilalmára vonatkozólag m. é. november hó 19-én 91024 sz. a. kelt körrendelet A. és B. pontjaiban felsorolt.

Arad, 1893. február hó 11-én.

A városi tanács.

175 | 1893.

202 1-3

Árlejtési hirdetmény.

Alólírott községi előjárósága részéről közhírré tétetik, miszerint megye törvényhatóságának 393 | 892. számú határozatával engedélyezett községi iskola felépítésére, mely költségvetésileg 5944 frt 54 kr-ban van megállapítva **f. évi április hó 4-ik napján** Szapáryliget községében árlejtés fog tartatni.

A pályázni szándékozók a feltételeket, építkezési tervezeteket és költségvetést az ideig is a jegyzői irodába megtekinthetik. A pályázók kötelesek 10% százaléket készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban óvadékot letenni.

Kelt Szapáryligeten, 1893. évi márcz. 10-én.

Kuze György,
jegyző.

Farkas Mátyás,
bíró.

582 | 1893.

198. I-3.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál egy 960 frt évi fizetéssel és nyugdíj jogosultsággal kapcsolatos fogalmazói állás üresedésbe jövén, azok akik ezen állást elnyerni óhajtják s az 1893. évi I. t. cz. 3. §-ban előírt minősítéssel bírnak, felhivatnak, hogy pályázati kérvényüket a f. é. április hó 11-ig nálam benyújtsák

Arad, 1893. március 17.

Salacz Gyula
kir. tanácsos, polgármester.

3403. k. h.

I-3

Felhívás.

Az aradi ker. betegsegélyző pénztár közgyűlésének megalakítása céljából az 1891. XIV. t. cz. 38. §-a értelmében a pénztár alapszabályainak 26. §-ához képest a közgyűlési kiküldöttek megválasztása határnapjául f. évi március hó 26-a d. e. 9 óráját kitűzöm.

Felhívom ennél fogva mindazon munkásokat, kik a ker. pénztárnak tagjai, továbbá mindazon munkaadókat, kik biztosításra kötelezett tagokat alkalmaznak, vagy önként tagjai a pénztárnak, hogy a már megjelölt időben, a város háza kistermében megtartandó választásra mentül számokban megjelenjenek.

A szavazásban csak azok vehetnek részt, a kik tagsági jogait a felmutatandó tagsági könyvecskével igazolják.

Kelt Aradon, 1893. évi március hó 17-én a város kapitányi hivatala mint I-ső foku iparhatóság.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Nyomatja és kiadja az „Aradi nyomdatársaság” könyvnyomdája

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter 11731/1893. sz. a. kelt körrendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy Pest-Pilis-Solt-kiskunvármegye terület kivételével az ország bármely helyéről származó rongyoknak forgalma az ország területén belül [Horvát-Slavon országok kivételével] megvan engedve.

Arad 1893. február 19-én.

A városi tanács.

3210 | 893.

152 3-3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter 4152 | 893. sz. körrendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy az észak-német Hayden és hamburg-amerikai hajózási részvénytársaságon kívül a belga és német-aföldi vonalak társaságai is elhatározták, hogy az E. A. Egyesült államok által a bevándorlás ellen gőrdített akadályokkal szemben f. évi január 1-től kezdve a nevezett államokba csakis I. és II. osztályú utasokat szállítanak, a fedélközöni szállítást tehát melyet eddig majdnem kizárólag a kivándorlók vettek igénybe, beszüntetik.

Arad, 1893. február hó 25-én.

A városi tanács.

Herbabny gyógyszerárán előállított

mész-vas-szörp

nem tévesztendő össze utánzataival, melyek ugyanazon, vagy hasonló néven ajánlatnak.

22 év óta számos orvos által a legjobb sikerrel alkalmaztatik és rendeltek tüdőbetegeknél, gümőkör. (korvadás) annak első fokában, heveny és idült tüdőhurut, mindennemű köhögés, számarhurut, rekedtség, sápkör, vészegénység, görvél, angolkör eseteiben, valamint üszülőknel.

A Herbabny gyógyszerárán Bécsben előállított alfoszforosavas mész-vas szörp kellő vastartalma előmozdítja a vérképződést, foszfor és mész tartalma élénkíti az összes életműködéseket, erősíti az egész szervezetet, gyermekeknek a osontszerkezet egészséges kifejlődését idézi elő és tüdőgümőkörösknél megfelelő ápolás és táplálkozás mellett elősegíti a gyógyulást. A betegek jó étvágygyal esznek, jól alusznak, a köhögés alább hagy, a nyálka könnyen felszakadt, az éjjeli izzadás és az általános bágyadság szűnik, a betegek életvidorán érzik magukat, erősebbek lesznek s úde kinézés és a testnél növekedése jelzik a gyógyerejű hatást.

Egy eredeti üveg Herbabny mész-vas szörp ára 1 frt 25 kr., postán a csomagolásért 20 krral több. (Fél üveg nincs.)

Elismerő iratok

Herbabny Gyula gyógyszerész urnak Bécs.

Meg kell önnek köszönnöm az ön kitűnő mész-vas szörpét valóban, ha egyszer nem vettem volna, már rég nem élnék. Tüdőm annyira meg volt támadva, oly gyöngye voltam, hogy már dolgozni sem tudtam és vért is köptem. Sok mindent vettem be, de semmi sem segített, csak egyedül az ön mész-vas-szörpje. Ennek már három éve, akkor senki sem adott volna ötletet, hogy most mindenki bámulja, milyen jól nézek ki. Minden tüdőbajomnak szeretném odaiktatni: Vegyetek csak Herbabny mész-vas-szörpöt!

Gráz. 1891. július. FISCHL F. gyár-szigetáró.

Igen kérem, szíveskedjék két üveg mész-vas-szörpöt küldeni utánvéttel, mivel az leányomnál sápkör és vészegénység ellen kitűnőnek bizonyult.

Marienthal, p. Gr.-Neusidi, (Alsó-Ausztria) 1891. feb. PRASCHAN JÓZSEF.

Figyelmeztetés

Figyelmeztetjük a közön séget 22 év óta ismeretes alfoszforosavas mész-vas-szörpünknek hasonló, vagy ugyanazon név alatt elő forduló, azonban hatására és összetételre nézve attól teljesen eltérő, számos esetben éppen károsan ható utánzataira és kérjük a közön séget, hogy csakis „Herbabny-féle mész-vas-szörp”-öt kérjen és kiváltképp figyeljen arra, hogy a fenti hatóságilag bejegyzett védjegy minden üvegen látható legyen és ne tessék magukat sem olcsó árak, sem más egyéb ürügy alatt az utánzatok megvételére csábíttatni.

Központi szétküldési raktár:

Bécs, Apotheke zur „Barmherzigkeit” des Jul. Herbabny Neubau Kaiserstrasse Nr. 73-75.

Magyarországi főraktár: Budapest, Török József gyógyszerárán Király-utca 12. sz.

KAPHATÓ:

Török József budapesti gyógyszerész különlegeségi főraktárának aradi fiókájában:

Ring Lajos

az „Angyalhoz” címzett gyógyszerárán Aradon, Asztalos Sándor-utca 1-ső szám.